

Prof. Dr.
Nuri KÖSTÜKLÜN. Erbakan Üniversitesi, A, Keleşoğlu
Eğitim Fakültesi, Tarih Eğitimi Anabilim
Dalı Öğretim Üyesi- KONYA
nkostuklu@erbakan.edu.trORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4583-284X>Başvuruda bulundu. Kabul edildi.
Applied Accepted

Eser Geçmişi / Article Past: 06/02/2022 26/02/2022

Araştırma Makalesi

DOI: <http://dx.doi.org/10.21551/jhf.1068958>

Research Paper

Orjinal Makale / Original Paper

1920 yılı Son Aylarında Akşehir Askeralma Bölge Başkanlığı Mıntıkasında Delibaş İsyanının Tesirleri ve Alınan Tedbirler

The Effects of The Delibaş Revolt And The Measures Taken in The Akşehir Military Regional Ppresidency Aarea in The Last Months of 1920

Öz

1920 yılı son çeyreğinde Akşehir Askeralma Bölge Başkanlığı mıntıkasında asayiş tehdit eden bazı olaylar gelişmeye başladı. Gerek düzenli orduya geçiş döneminin yarattığı bazı problemler, gerekse de cephenin personel yönünden ikmal ihtiyacının artması, Millî Mücadele karşıtı propagandaların hız kazanmasına zemin hazırladı. Yine bu günlerde, önce Konya merkezli ve daha sonra bölgeye yayılan Delibaş isyanı da Akşehir Askeralma Bölge Başkanlığı sorumluluk alanındaki asayiş olumsuz etkiledi. 1920 yılı Eylül ayı sonlarından itibaren Delibaş isyanının doğrudan veya dolaylı etkisi ile güvenlik kuvvetlerini günlerce meşgul eden eşkıya olayları ortaya çıkmaya başladı. Başta, Turgut köyü olmak üzere, Koraşi, Kuzviran, Harunlar, Kıllar, Horsunlu, Eğrikapı, Hatırlar, Pınar ve Yavaşlar köyleri civarında bölge güvenliğini tehdit eden ve İstiklal Savaşı'nın seyrini olumsuz etkilemeyi amaçlayan eşkıya olayları arttı. Yine aynı şekilde, 1920 yılı son aylarında Akşehir, Bolvadin, Emirdağ, Ilgın, Kadınhanı, Karaağaç, Yalvaç kazalarında ve köylerinde de Delibaş isyanı ve etkilerinden olarak Ankara hükümetinin otoritesine karşı eşkıya faaliyetleri artış gösterdi.

Bu araştırmada, Akşehir Askeralma Bölge Başkanlığı sorumluluk alanında 1920 yılı son aylarında başta Delibaş İsyanı olmak üzere bunun tesirlerinden olarak ortaya çıkan eşkıya olayları ve bunlara karşı ne gibi tedbirler alındığı hususu, ilgili bölge başkanlığının yazışmaları ışığında mercek altına alınmıştır.

Anahtar kelimeler; *İstiklal Savaşı, Delibaş isyanı, Akşehir ve çevresi, eşkıya faaliyetleri, Akşehir Askeralma Bölge Başkanlığı, asker kaçakları.*

ATIF: KÖSTÜKLÜ Nuri, "1920 yılı Son Aylarında Akşehir Askeralma Bölge Başkanlığı Mıntıkasında Delibaş İsyanının Tesirleri ve Alınan Tedbirler", *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 8/1 (Mart 2022), s. (53-67)

CITE: KÖSTÜKLÜ Nuri, "The Effects of The Delibaş Revolt And The Measures Taken in The Akşehir Military Regional Ppresidency Aarea in The Last Months of 1920", *Journal of History and Future*, 8/1 (March 2022), pp. (53-67)

Screened Turnitin

Abstract

In the last quarter of 1920, some events threatening public order began to develop in the Akşehir District Recruitment Presidency. Both the problems created by the transition period to the regular army and the increase in the need for personnel in the front caused the propaganda against the National Struggle to gain momentum. It was also on these days, the Delibaş rebellion, which was first based in Konya and then spread to the region, began to negatively affect the order in the area of responsibility of the *Akşehir Recruitment Regional Presidency*. Beginning from the end of September 1920, banditry incidents occupying the security forces for days began to emerge by the direct or indirect effect of the Delibaş revolt. Bandit incidents which threatened the security of the region and aimed to negatively affect the course of the War of Independence had increased around the villages of Koraşı, Kuzvıran, Harunlar, Kıllar, Horsunlu, Eğrikapı, Pınar and Yavaşlar, especially the village of Turgut. Likewise, in the last months of 1920, as a result of the Delibaş revolt and its effects banditry activities against the authority of the Ankara government increased in Akşehir, Ilgın, Kadınhanı, Karaağaç, Yalvaç townships and villages.

In this research, the bandit incidents that emerged as a result of the Delibaş Revolt in the last months of 1920 in the area of responsibility of the *Akşehir Recruitment Regional Presidency* and the measures taken against them are examined in the light of the documents.

Keywords; *National Struggle, Delibaş revolt, Akşehir and its surroundings, bandit incidents, Akşehir Recruitment Regional Presidency, deserters.*

1- Giriş:

Büyük Millet Meclisi'nin açılması ile İstiklal Savaşı'nın yönetimi daha koordine hale gelmiş bulunuyordu. Bu durum şüphesiz, işgalci emperyalist güçler ile içeride Milli Mücadele karşıtlarını rahatsız etti. Milli Mücadele hareketinin tabana mâl olup gittikçe otoritesini kurması ve başarılar elde etmeye başlaması, Büyük Millet Meclisi ve daha geniş anlamda Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğindeki Milli Mücadele'ye karşı aleyhte propagandaları artırdı. Anadolu'da cirit atan İngiliz gizli servisi ve onun güdümünde hareket eden Yunan işgal kuvvetleri, her fırsatta halka Büyük Millet Meclisi'nin asker celbine ve çoğu askerlik şubelerinin el altından desteklediği Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri'nin Kuvâ-yı Milliye teşekkülüne karşı "Büyük Millet Meclisi'nin emirlerine uymayın, askere gitmeyin" veya "askerden kaçın" şeklindeki propagandaları ile Damat Ferid hükümetinin ve Şeyhülislam Dürriade'nin benzer karşı propagandaları zaman zaman etkisini göstererek firarların artmasına sebep oluyor, çeşitli isyanlar ve eşkıya olaylarını teşvik ediyordu¹. Milli Mücadele aleyhtarı bu gelişmelerin önünü alabilmek için bilindiği üzere, Büyük Millet Meclisi ilk iş olarak 29 Nisan 1920'de Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nu çıkardı. 10 Ağustos 1920'de Sevr antlaşmasının imzalanması ile bir an önce anlaşma hükümlerini yerine getirmek veya Anadolu'da Türk-İslam siyasi hâkimiyetine son vermek isteyen işgalci güçler, Milli

1 Kazım Özalp, "Kâzım Özalp Anlatıyor", *Yakın Tarihimiz*, C.II, Sayı:21, İstanbul, Temmuz 1962; Tevfik Çavdar, *Milli Mücadele Başlarken Sayılarla Vaziyet ve Manzara-i Umumiye*, İstanbul 1971, s. 235; Yunus Nadi, Kurtuluş Savaşı Anıları, İstanbul 1978, s.336-338; Sina Akşin, *İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele*, C.III, İstanbul, 2010.

Mücadele hareketini boğmak için teşvik ve tahriklerini gittikçe artırdı. Yine bu aylarda düzenli orduya geçiş çalışmaları da Milli Mücadele karşıtları için bir fırsat idi. İsyancılar ve firar olayları artarak devam etmesi üzerine Büyük Millet Meclisi bir tedbir olarak 11 Eylül 1920’de İstiklal Mahkemelerini kurma kararı aldı. Bu tedbirlere rağmen, 1920 yılının son aylarında Milli Mücadele aleyhtarı faaliyetler, firarlar ve buna bağlı eşkıya olayları artış gösterdi². Dolayısıyla 1920 yılının son aylarının Milli Mücadele aleyhtarı faaliyetler ve asayişin temini bakımından ayrı bir öneme sahip olduğu söylenebilir.

Firarlar ve eşkıya olaylarının takibinde o yöredeki -günümüz karşılığı ile Askeralma Bölge Başkanlığı diyebileceğimiz Ahz-ı asker Kalem Riyasetleri ile bunlara bağlı askerlik şubelerinin fevkalade etkili olduğunu görüyoruz. Bu araştırmada, Akşehir Askeralma Bölge Başkanlığı (Akşehir Ahz-ı asker Kalem Riyaseti) sorumluluk alanında 1920 yılı son aylarında başta Delibaş İsyanı olmak üzere bunun tesirlerinden olarak ortaya çıkan diğer eşkıya olayları ve bunlara karşı ne gibi tedbirler alındığı hususu mercek altına alınmıştır.

2- Delibaş İsyanı, Buna Bağlı Eşkıya Olayları ve Alınan Tedbirler

Yukarıda da ifade edildiği üzere, 1920 yılı son çeyreğinde bölgede asayiş tehdit eden bazı olaylar gelişmeye başladı. Gerek düzenli orduya geçiş döneminin yarattığı bazı problemler, gerekse de cephenin personel yönünden ikmal ihtiyacının artması, Milli Mücadele karşıtı propagandaların hız kazanmasına zemin hazırladı. Yine bu günlerde, önce Konya merkezli ve daha sonra bölgeye yayılan bazı isyan hareketleri de Akşehir Askeralma Bölge Başkanlığı sorumluluk alanındaki asayiş olumsuz etkiledi. Bu hadiselerin başında Delibaş Mehmet isyanını ve bölgedeki tesirlerini belirtmek doğru olacaktır. Ekim 1920 başında Çumra ve Konya’da ortaya çıkan ve Kasım 1920 sonuna kadar aşağı-yukarı iki ay devam eden başkaldırının tesirleri Beyşehir, Kadınhanı, Ilgın, Akşehir, Şarkikaraağaç ve Yalvaç’a kadar uzanmıştı³. İsyanın ilk günlerde genişleme göstermesi, bazı asker kaçakları ve Millî Mücadele karşıtı kişileri ümitlendirdi. Bu kişilerin aleyhte propagandalarına kanıp güvenlik güçlerine karşı duranlar, asker celp ve sevkini önlemeye çalışanlar oldu. Akşehir Askeralma Bölge Başkanı’nın (Kalem Reisi’nin) 2 Ekim (1920) tarihiyle 4. Kolordu Ahz-ı asker Heyeti Riyaseti ve Konya Valiliği’ne gönderdiği raporlar söz konusu gelişmeleri anlama bakımından önemli gözükmektedir.

Eylül ayı sonları ve Ekim ayı başlarında firarî takibi ve asker celbine çıkan heyetler, bazı eşkıya ve aldatılmış köylülerin silahlı direnişleriyle karşılaşmışlardı. Bunlardan birisi, Delibaş isyanının tesirlerinden olarak görülebilecek ancak ilgili yazışmalarda “Turgut hadisesi” olarak adı geçen, Turgut köyü⁴ ve civarındaki direniş olaylarıdır. Kalem Reisi, ilgili makamlara gönderdiği raporlarda Turgut hadisesi ve bazı ilçelerdeki eşkıya olayları

2 Nuri Köstüklü, “Askerlik Şubesi Yazışmalarına Göre Batı Cephesinde Yaşanan Bazı Zorluklar”, *VI. Uluslararası Atatürk Kongresi*, 12-16 Kasım 2007, Ankara.

3 Delibaş isyanı hakkındaki Atatürk’ün değerlendirmeleri için bkz., Kemal Atatürk, *Nutuk*, (yayına hazırlayan: Zeynep Korkmaz), *Atatürk Araştırma Merkezi yay.*, Ankara 2000, s. 336- 337; İsyancı hakkında ayrıca bkz., Mehmet Önder, *Millî Mücadelede Konya Delibaş Hadisesi*, Konya 1953; *Türk İstiklal Harbi VI. Cild- İstiklal Harbinde Ayaklanmalar*, Genelkurmay Harp tarihi Başkanlığı yayınları, Ankara 1974; Selçuk Es, “Konya’ya Sürülen Kara Leke Delibaş Mehmet Olayı”, *Yeni Konya Gazetesi*, 11 Haziran 1980.

4 Günümüzde Yunak ilçesine bağlıdır.

hakkındaki tespitlerini ve alınması gereken tedbirleri özetle şöyle arz etmektedir;

1-1884- 1891 doğumlu efradı toplamak üzere görevlendirilen heyetten Yusuf Efendi ve arkadaşları, Cihanbeyli'ye bağlı Hatırlı nahiyesinin Sarıkaya köyü civarında o muhit ahali tarafından darp ve işkenceye uğrayarak çırılçıplak bir halde Akşehir'e geri dönmüşlerdir.

2- Akşehir'e 12 saat mesafede bulunan Turgut köyüne firarileri yakalamak için giden Jandarma Mülâzımı Emin Efendi müfrezesi, 3- 4 günden beri köydeki isyancılarla müsademe etmektedir. Vilayetten dünkü gün (1 Ekim) bir müfreze gelmiştir. Mezkûr Turgut köyünün öteden beri serkeşâne ve isyankârane harekette buldukları işitilmektedir. Kaza Kaymakamlığı ve Jandarma Kumandanlığınca olayla ilgili olarak haberdar edilmedik.

3- Akşehir Kazasının bazı köylerinin inat ve isyankârane hareketleri Kalem'e bağlı: Karaağaç (Şarkikaraağaç)⁵, Yalvaç, Bolvadin, Aziziye (Emirdağ) şubelerine sirayet etmiş olduğu gibi, Ilgın, Sivrihisar, Haymana, Konya ve Konya'nın Sille şubelerine de zaman içerisinde bu olumsuzlukların yayılma ihtimali bulunabilir.

4- Kalem emrinde teşkiline müsaade buyurulan 1892-1893 doğumlulardan oluşan 50 neferlik müfrezenin Akşehir köylerinde, yukarıda arz edilen gelişmelerden dolayı görevini yapabilmesi mümkün değildir. Bu müfrezenin 100 nefere ulaştırılması ve bir âdi cebel topla iki makineli tüfeğin bu müfrezeye verilmesi, kazada başarı ve asayişin temini için temenni edilmektedir.

5- Akşehir Kaymakamlığı'na mevcut durumun önemine binaen aktif, cevval ve tecrübeli bir zatın tayinin gerekli olduğu arz olunur. 2 /10/ 1920⁶.

Yine aynı gün öğleden sonra Karahisar'da 4. Kor. Ahz-ı asker Heyeti Riyasetiyle Konya Valiliği'ne gönderilen bir başka raporda gelişmeler maddeler halinde ayrıntılı olarak şöyle dile getirilmiştir;

1- 25 Eylül 1920 tarihinde 20 Jandarma süvarisiyle firari ve bakâyânın yakalanması için Turgut ve havalisi köylerine giden Mülâzım Emin Efendi, Turgut, Koraşi, Kuzviran, Harunlar, Kıllar, Horsunlu, Eğrikapı, Pınar ve Yavaşlar köyleri asker firarileri tahminen 300 ile 400 miktarında oldukları halde başlarında Turgutlu olup Kıllar hitabetinde bulunan Osman ve sair kişiler tarafından kumanda edilerek, köyler civarında mağaralarda ve sarp mahallerde toplanarak Emin Efendi müfrezesini kuşatmışlardır. 1 Ekim 1920 Cuma günü alaturka saat 8 sularında çatışma başlamış ve jandarmadan Karabulutlu Mehmet oğlu Musa yaralı olarak Akşehir'e gelmiş ve bu yaralanmadan dolayı vefat etmiştir.

2- Turgut hadisesi üzerine Konya Vilayetinden yardım için trenle gelen kırk kişilik bir piyade müfrezesi dahi 1 Ekim 1920 Cuma günü alaturka saat 7 sularında arabalarla olay

5 Metin boyunca belgelerde adı geçen Karaağaç, Şarkikaraağaç ilçesidir.

6 8. Fırka ve Akşehir Ahz-ı asker Kalem Riyaseti Giden Evrak Defteri, (Bundan sonra Giden Evrak Defteri kısaltması kullanılmıştır) s. 76, belge nu: 184; Bkz., EK: 1; Bu kaynağı tanıtan, değerlendiren ve transkripsiyonunu içeren çalışmamız Atatürk Araştırma Merkezi tarafından yayınlanmıştır. Bkz., Nuri Köstüklü, *Birinci Dünya Savaşı ve Milli Mücadele Yıllarında 8. Fırka ve Akşehir Ahz-ı Asker Kalem Riyaseti Yazışmaları -1915- 1921*, Ankara 2020. Bundan sonra "Giden Evrak Defteri, s..., belge nu..." şeklinde atıf ile numarası verilen belgelerin transkripsiyonu, yukarıda tam künyesi verilen kitabımızda aynı belge numarası ile yer almaktadır.

yerine sevk edilmişlerdir.

3- Jandarma müfrezesinin isyancılarla çatıştığı yer, Kuzviran köyü civarındır.

4- Horsunlu, Harunlar köyü ahalisi de bu iki köy arasındaki sarp ve çetin kaleleri işgal ile Hatırlı ve Yunak nahiyelerine giden yolları gözetim altında bulunduruyorlar.

5- İsyancıların maksadı hükümetin emrini yerine getirmemek ve asker vermemektir.

6- İsyancılar diğer köylerden dahi silah ve asker cephane erzak ve yük hayvanı araba toplamaktadırlar.

7- Kaza Kaymakamı Cavit Bey'den bugün Turgut hakkında aldığım bir resmi yazı üzerine jandarmalar için dört Alman sandığı cephane mazbata ile verilmiştir. Depo taburu ve şube efradından güvenilir olan çavuş, onbaşı ve firar etmeyecek takımından iki zabıt kumandasında elli neferlik bir müfreze bugün öğleden sonra arabalarla olay yerine gönderilecektir. Vukuat hakkında malumat elde edildikçe arz ve keyfiyet olunacak.

8- Bu üzücü olay, adı geçen beş- altı köyün fikir ve mahsulü değildir. Diğer kazalar tarafından da bunların tahrik edilmekte oldukları gerçektir. Sabahleyin şifre ile arz ettiğim top ve mitralyözün ve iki bölük güvenilir muntazam bir nizamîye kıtasıyla yüz kadar süvarisinin bir an evvel gönderilmesi, ateş etrafa sirayet etmeden bastırılması fikrinde olduğum arz olunur. 1 Ekim 1920⁷.

Kalem Reisinin bu ayrıntılı raporundan da anlaşılacağı üzere, Eylül ayının son haftasında başlayan Turgut köyü ve civar köylerinde süren olaylar, hiç de küçümsenecek boyutta değildir. Büyük Millet Meclisi'ne muhalefet ve Millî Mücadele aleyhtarı propagandalar, asker celbine karşı direniş şeklinde etkili olmaya başlamıştır. Dikkat edilirse Kıllar köyü hitabetinde bulunan yani din görevlisi olan Osman ve diğer kişiler tarafından kandırılan bazı köylüler, hükümet kararına karşı gelmeye, asker celbine karşı direnişe yönlendirilmişlerdir. Olaylar öyle büyümüştür ki, bastırılması için, cebel topu, makineli tüfek gibi ağır silahlar ile iki bölük asker talep edilmiştir.

Kalem Reisinin, bu olayların bölgedeki 5-6 köyün fikri olmayıp, diğer yakın kazalar tarafından gelen tahriklerle çıkmış olduğu yönündeki kanaati, söz konusu olaylarda Delibaş isyanının tesirlerinin olabileceğini akla getiriyor. Kalem Riyasetince, 7 Ekim'de (1920) üst makama arz edilen raporda; Turgut hadisesinin şimdilik kapandığını, silah ve ele geçirilen efradın peyderpey geldiği ve yüzü aşkın güvenlik kuvvetinin Turgut civarında olduğu belirtmiştir⁸. Görülen o ki, olaylar günlerce devam etmiş idi. Bölgede asayiş sağlanınca, Turgut civarındaki müfreze, gerektiğinde Delibaş isyanının tenkiline görevli Yarbay Osman kuvvetine katılmak üzere Akşehir'e dönecektir⁹.

Öte yandan bu günlerde, bazı şubelerden Delibaş isyanı ve bölgeye tesirleri ile Konya'daki olaylar hakkında raporlar gelmeye başladı. Kadınhanı Şubesi'nden 5 Ekim 1920 akşamı alınan bilgiye göre; İsyancılar Konya'da dükkânları basarak kumaşları gasp etmişler, Vali Alaeddin tepesinde subaylarla birlikte bulunmakta olup hükümet binasındaki

7 Giden Evrak Defteri, s. 76-75, belge nu: 185; Bkz., EK: 2.

8 Giden Evrak Defteri, s. 72, belge nu: 212.

9 Giden Evrak Defteri, s. 70, belge nu: 227.

memurlar kendilerini savunmaya çalışıyorlardı. İsyana karşı top kullanılması gerekiyordu¹⁰. Öte yandan, aynı gün istasyon meydanı civarındaki tren hattı tahrip edilmiş, Karapınar köyü yakılmış idi. Ilgın'dan Sadettin Bey, kuvvetiyle birlikte Konya'ya müteveccihen yola çıkmıştır¹¹. Olayların yayılma ihtimaline karşı 4. Kor. Ahz-ı asker Heyeti'nin emri olarak bütün şubelere; bölgelerindeki asayişin temin için mülki idare ile ortak hareket etmeleri bildirildi¹².

Konya üzerine yürüyen hükümet kuvvetleri 6 Ekim'de Konya'yı isyancıların elinden kurtardı. İsyancıların çoğu Konya'dan kaçarak civar kazalara dağıldılar. Bu günlerde Karaağaç'ta (Şarkikaraağaç) eşkıyadan Harmancıoğlu Mehmet bir takım avenesiyle isyancılara katıldı. Bunlar telgrafhaneyi basarak haberleşmeyi kontrol altına almaya çalıştılar¹³. 4. Kor. Heyet Reisi İsmail, Kalem Riyasetine 6 Ekim'de gönderdiği yazıda; Karaağaç'taki çeteye karşı şube ve jandarma ile halktan güvenilir kişilerden oluşacak kuvvetle birlikte hükümetle müştereken çetenin tenkil edilmesini, gerekirse Akşehir'den takviye gönderilmesini istedi¹⁴. Kalem Reisi, 7 Ekim'de gönderdiği cevapta; Karaağaç hadisesi hakkında gerekli tedbirleri, 12. Kolordu ile müşterek olarak aldıklarını bildirdi¹⁵. Burada, Heyet Reisi İsmail'in, eşkıyanın tenkili ve asayişin temini için gerekirse "halktan güvenilir kişilerden kuvvet oluşturulması"na ihtiyaç duyması, bu günlerde asker ve güvenlik güçlerinin yetersizliği ve yaşanan zorlukları anlama bakımında önemli gözükmektedir. Yani insan kaynakları gittikçe tükenmektedir.

İsyancılar, Ilgın civarında da asayişin tehdit ediyorlardı. Eşkıyayı tenkil için, 6/7 Ekim gecesi Ilgın Jandarma Alay Komutanı Süreyya Bey'in komutasında, Çelikalay müfrezesi ile milletvekili Şükrü Efendi ve Ilgın Kaymakamı ile beraber Şevketiye - Çatak istikametinden Çiğil üzerine hareket edilmiştir¹⁶. Ilgın Şubesinden alınan bu rapor, Kalem Riyasetince 7 Ekim'de üst makamlara arz edilmiştir¹⁷.

Bölgedeki asker kaçaklarının, İsyancılarla birleşmesiyle, isyan gittikçe yayılıyordu. Yalvaç'ta da asayiş bozuldu, halk korku ve tedirginlik içinde idi¹⁸. 9 Ekim akşamı Kalem Reisi, bölgesindeki gelişmeleri üst makamı Karahisar'da 4. Kor. Ahz-ı asker Heyet Riyasetine özetle şöyle arz etti;

Karaağaç kazasında isyancılar yoktur. Beyşehir'den isyancılar hakkında malumat alınamamıştır. Rivayete nazaran Ilgın- Çiğil köyü yönüne ve Kadınhanı'na gelen ve tahribat yapan isyancılar Beyşehir köyleri firari efradındandır. İsyancılarda makineli tüfek

10 Nuri Köstüklü, *Milli Mücadele'de Manisa Uşak Afyonkarahisar Konya Hattı (8. Furka ve Akşehir Kalem Riyasetleri 1920 yılı Şifre-i Mevrude Defteri)*, Atatürk Araştırma Merkezi yay., Ankara 2009, s. 39; Bundan sonra bu yayına yapılan atıfta "Şifre-i Mevrude Defteri" kısaltması kullanılmıştır.

11 *Giden Evrak Defteri*, s. 74, belge nu:198.

12 *Giden Evrak Defteri*, s. 73, belge nu:201.

13 Nuri Köstüklü, *Milli Mücadele'de Denizli Isparta ve Burdur Sancakları*, Atatürk Araştırma Merkezi yay., Ankara 1999, s. 203.

14 Köstüklü, *Şifre-i Mevrude Defteri*, s. 125-126.

15 *Giden Evrak Defteri*, s. 72, belge nu:209.

16 Ilgın Şube Reisi Rifat'ın 7 /10/1920 tarihli raporu; Köstüklü, *Şifre-i Mevrude Defteri*, s. 126

17 *Giden Evrak Defteri*, s. 72, belge nu: 213

18 Köstüklü, *Milli Mücadele'de Denizli Isparta ve Burdur Sancakları*, s. 204.

yoktur. Vaziyet, 23. Fırka Kumandanı Yarbay Osman Bey'in bu sabah trenle Ilgın'a gitmesi hasebiyle olumlu netice hâsıl edecektir. Konya ile haberleşmenin önceden kesilmesinden dolayı 12. Kolordu emriyle mezkûr Kalem şubelerinden Ilgın ve Kadınhanı, Akşehir Kalemine bağlanmış ve haberleşme tesis edilmişti. İki üç gün önce Kadınhanı ve dünkü gün de Ilgın isyancılar tarafından işgal edilmekle bu iki şube ile de haberleşme kesilmiştir. Konya Kaleminin diğer şubeleri ile muhabere tesis etmek tabii olarak zordur. 12. Kolordu ile taraf-ı riyaset-penâhîlerinden bir emr verilmemiştir. Bunların vaziyeti de Akşehir Kalemince tahmin olunamayacağı aşikârdır. 9/10/1920¹⁹. Görüleceği üzere, isyancılar önce Kadınhanı'nı ve daha sonra 8 Ekim'de de Ilgın'ı işgal etmişler idi.

Kalem Reisi yine 9 Ekim tarihiyle Ahz-ı asker Heyetine arz ettiği bir başka raporunda; Konya hadisesinin yani Delibaş isyanının sebebini, 1884- 1901 doğumluların önce gönüllü, ama sonradan mecburi şekilde Konya Vilayetince silahlaltına davet edilmesi olarak görmekte, isyanın Konya'dan Ilgın, Akşehir ve diğer kazalara yayıldığını ifade etmektedir²⁰.

Bu günlerde isyancılar, daha da etkili olmaya başlamışlardı. Kalem Reisinin 11 Ekim tarihli raporundan anladığımıza göre, Yalvaç şube reisi Binbaşı Rıfat, 20 kadar neferle birlikte baskıyla Karaağaç'a gönderilip orada esir olarak tutulmakta idi²¹. Durum öyle bir hal aldı ki, takip eden bir-iki gün içerisinde, Yalvaç ve Karaağaç şubelerinde tamamen ve diğer askerlik şubelerinden ise hizmet kısmen durma noktasına geldi. Efrat ve silah temini yapılamaz oldu²². Konya'daki Kalem Riyaseti işlem yapamaz bir halde idi²³. 14 Ekim'e gelindiğinde, Yalvaç ve Karaağaç şubelerinde ne bir nefer ne de bir yazıcı ve muhafız kalmıştı. Bu şubeler isyancıların eline geçmişti. Haberleşme de kesilmiş idi. Ancak, Akşehir ve civarındaki isyancılar ise, peyderpey yakalanmaya başlamışlardı²⁴.

Bu sırada isyanı bastırmakla görevlendirilen Refet Bey (Bele) Beyşehir'de bulunuyordu. Dinar'da bulunan Demirci Mehmet Efe'ye, derhal Isparta üzerinden isyan bölgesi Eğirdir ve Karaağaç üzerine hareket etmesi emrini verdi. Öte yandan, Kadınhanı, Çiğil ve Yalvaç üzerine de 23. Fırka Komutanı Yarbay Osman kuvvetlerinin gönderilmesi uygun görüldü²⁵. Demirci, maiyetiyle Isparta üzerinden 12 Ekim akşamı Eğirdir'e geldi. O günün akşamı, yapılan kısa bir soruşturmadan sonra isyanla ilişkili kişiler yakalanarak cezalandırıldı. Ertesi gün Demirci Efe'nin başında bulunduğu tenkil kuvveti Karaağaç'a geldi. Burada isyancıların elebaşlarından Harmancıoğlu ve avenesiyle 200'den fazla asker kaçağı yakalandı. Bazıları hemen cezalandırıldı, bazıları da istiklal mahkemesine gönderildi. Öte yandan, Yarbay Osman, emri altında bulunan bir taburu 11 Ekim'de Akşehir üzerinden Yalvaç'a gönderdi. Kendisi de Çiğil üzerinden hareket etti. Akşehir'i boş bulan isyancılar 12 Ekim ikindi üzeri Akşehir'e saldırdılar. Güvenlik güçleri ile gün batımına kadar çatışma sürdü. Neticede isyancılar dağılmak zorunda kaldı²⁶. Bu saldırı sırasında Akşehir'deki Nokta

19 *Giden Evrak Defteri*, s. 71, belge nu: 225; Bkz., EK: 3.

20 *Giden Evrak Defteri*, s. 70, belge nu: 232.

21 *Giden Evrak Defteri*, s. 69, belge nu: 234.

22 *Giden Evrak Defteri*, s. 68, belge nu: 246.

23 *Giden Evrak Defteri*, s. 67, belge nu: 254.

24 *Giden Evrak Defteri*, s. 65, belge nu: 258, 260.

25 Köstüklü, *Milli Mücadele'de Denizli Isparta ve Burdur Sancakları*, s. 204.

26 Köstüklü, *Milli Mücadele'de Denizli Isparta ve Burdur Sancakları*, s. 206-207.

Komutanlığındaki 40 askerden 10'u geceleyin silahlarıyla birlikte firar ettiler²⁷. Aynı gün Yalvaç isyancılarından temizlendi. Yalvaç halkı, hükümet kuvvetlerinin yanında yer aldı ve isyancıların yakalanmasında büyük hizmeti oldu²⁸.

Olayların bizzat merkezinde bulunan Akşehir Askeralma Bölge Başkanı (Ahz-1 asker Kalem Reisi) Yarbay Kadri'nin, bölgesindeki isyan hareketleri ve asayişi ihlal eden gelişmelerin sebep ve oluşumu hakkında 16 Ekim 1920 tarihinde 4. Kor. Ahz-1 asker Heyet Riyasetine gönderdiği rapor oldukça önemli gözükmetedir. Önemine binaen bu raporu kısmen özetleyerek veriyoruz;

“Ahz-1 asker şubelerinin, dairelerine ve kaynaklarına hâkim olamamalarının sebebi, kazalarının teşkilatının fena olmasıdır. Ve kazaların başı bir reis olmak üzere, Ilgın'dan kaçan Kaymakam Sami, Yalvaç'tan kaçan Nihat Bey ve Karaağaç'tan kaçan Refik Bey gibilerden oluşan Kaymakamlar, doğal olarak kazaya hâkim olmadıkları gibi, şubeler dahi esas defterlerini tanzim edememişlerdir. Ve liste alınamamasından beri muayene yapmamışlardır. Bu cihetle günlerini âtil bir halde geçirmek, istikbalini temin etmek fikrindedirler. Ben böyle tefsir ediyorum. Hükümetin zaafı dahi, bilinen hallerden kaynaklanmıştır. 1884 ile 1901 doğumluların arzularıyla değil Konya Vilayetinde zorla celp edilmeye başlanmasından Konya hadisesi (Delibaş olayı) zuhur etmiştir. Yalvaç ve Karaağaç köylerinin çoğunluğu ateşten beri inatçı bir haldedir. Konya hadisesi zuhuruyla beraber Akşehir, Ilgın, Kadınhanı, Karaağaç, Yalvaç kazalarında ve köylerinde eşkıya cevelân etmektedir. Bu eşkıya başıbozukları Beyşehir'den gelerek bu kazalar köylerindeki askeri firari ve bakayalarını ve Konya hapishanesinden kaçanları toplayarak mevcut hükümet hakkında propaganda ederek fetvalar, beyannameleri tefsir ile halkı fesada sevk ediyorlar. Halen adını saydığım kazaların asayişi tamamen karışıktır. Akşehir kasabasından başka, diğer kazaların merkezleriyle bütün köyleri, asker görürlerse itaatkâr, asker çekildikten sonra âsirdirler. Bu maruzatım anlaşıldığı takdirde artık askeralma işleri nasıl yürütülebilir. Diğer şubeler dahi, adını saydığım şubeler gibi değilse de bunlardan geri kalmaz. Yalnız silahlı olarak henüz isyan etmemişlerdir. Heyet-i nahiyeler, Hacı Şükrüler, Müdafaa-i Hukuklar, Reşit Beyler, Elmas Pehlivanlar, vesaireler firarileri toplar, koyun sürüsü gibi çırılçıplak vagonlarda cepheye gönderilir. Sandıklı'da Konyalı bir hoca çıkar, silah ve teçhizatlarıyla efradı firara teşvik eder. Cepheden her gece yüzlerle efrat silahlı olarak firar ederler. Bu firariler birinci defa değildir. Belki üçüncü defadır. Köyler silahlanmış millet halini almıştır. Silah deposudur. Bundan dolayı Konya hadisesi bu kazaları tamamıyla ayaklandırdı. Bir haftadır ve yapılan harekât-ı askeriyeeye karşı niye her tarafta kasabalara taarruz vuku bulmaktadır. Ahz-1 asker, saydığım ahvalden dolayı vazifesini yüzde bir olsun îfâ edemeyeceği ve vazifesinin ifası için Makamât-ı Âlice faydalı tedbirlerin alınması arz olunur”²⁹.

Güvenlik kuvvetleri bir taraftan isyanı bastırmaya çalışırken, bir taraftan da bazı şahısların Milli Mücadele aleyhtarı propagandalarına rastlanıyordu. Özellikle, ordu içinde zararlı telkinatla, askeri firara teşvik edenler oluyordu. Bu cümleden olmak üzere, Ilgın'da

27 Giden Evrak Defteri, s. 63. belge nu: 287.

28 Köstüklü, *Milli Mücadele'de Denizli Isparta ve Burdur Sancakları*, s. 207

29 Giden Evrak Defteri, s. 65, belge nu: 272; Bkz., EK: 4.

yakalanan firarîlerin ifadesine göre, Konya'dan Hilal Heyeti'nden bir hocanın asker arasında zararlı telkinat yaparak askeri firara teşvik ettiği, yine bu heyetten ayrılan Abdullah Hoca isminde birinin Karahisar'da tutuklandığı bilgisi Ekim'in son haftasındaki yazışmalara yansımış idi³⁰. Kendilerine telkinatta bulunulduğunu ifade eden firarilerden, Kuvâ-yı Te'dibiyye Divan-ı Harbinde yargılanıp beraat eden 61 nefer, 19/20 Ekim (1920)'de Karahisar Merkez Kumandanlığına sevk edilmişlerdi³¹.

Bunun gibi, din ve hilafet ekseninde bazı karşı propagandalar devam etmiştir. 4. Kor. Ahz-ı asker Heyet Reisi İsmail, 3 Aralık (1920)'de Akşehir Kalem Riyasetine gönderdiği yazıda; bazı mahallerde zabitan arasında "halifeci" vesaire gibi bazı namlar altında propagandalar yapıldığının istihbar edildiğini, Garp Cephesi Vekâletinin emrine istinaden gerekli inceleme yapılarak sonucun bildirilmesi ve bu konunun takibine önem verilmesini istemiştir³². Kalem Riyaseti de gereği için 5 Aralık'ta durumu, bütün şubelere bildirmiştir³³. Bu ve benzeri Milli Mücadele aleyhtarı propagandalara karşı, istihbarat birimlerince hazırlanan broşürlerle, köylüler aydınlatılmaya çalışılıyordu³⁴. Kalem Riyaseti, bu yöndeki mesaiye önem veriyordu. 22/23 Aralık'ta Cenup Cephesi Ahz-ı asker Riyasetine gönderdiği arzda; "vatan haini propagandacılar tarafından efradın bozulmasına, kandırılmasına meydan verilmemesi için Kalem ve şubeler zabitanı tarafından her vakit çalışılmakta ise de, mevcut şube zabitanının yetersizliğinden bizzat dairesi dâhilinde dolaşamadıklarından, genellikle ilanâtın mahallî hükümet vasıtasıyla yapıldığı" nı bildirmiştir³⁵.

Bu günlerde, Delibaş isyanının bölgedeki tesirleri bastırılmaya başlandıkça, firariler de yakalanıyordu. Yakalanan firariler arasında etkili şekilde isyana karşılar hakkında farklı muamele yapılıyor, bunlar sevk kabilelerine karıştırılmıyorlardı³⁶.

Aralık ayının ortalarına doğru, isyancıların bölgede yaptıkları tahribat da tespit edilmeye başlandı. Kalem Reisinin 13 Aralık 1920'de üst makama arz ettiği rapora göre; isyancılar Yalvaç Şubesi'nden 33 Alman, 1 Ruskari Alman, 3 Rus mavzeri, 1 muaddel martin, 2 Alman kasaturası, 715 adet cephane almışlardı. Karaağaç Şubesi'nden ise umum kayıt defteri, 5 aylık kırtasiye malzemesi, 1 muhtıra defteri, bazı evrak dosyaları, ikişer adet ceviz sandalye, yazı takımı, masa, adi sandalye, testi, su bardağı isyancılarca alınmış idi³⁷. Yalvaç şubesindeki kayıtlar isyancılarca imha edilmemişti. Karaağaç'ın kayıtları ise, nüfus dairesinden ikmal edilecekti³⁸. Diğer şubelerden zayıat bilgileri gelirse, bu bilgiler ilgili üst makamlara arz edilecekti.

30 Köstüklü, *Şifre-i Mevrude Defteri*, s. 39

31 *Giden Evrak Defteri*, s. 61, belge nu: 302.

32 Köstüklü, *Şifre-i Mevrude Defteri*, s. 197.

33 *Giden Evrak Defteri*, s. 57, belge nu: 336.

34 *Giden Evrak Defteri*, s. 55, belge nu: 342. Bu propagandalar yalnızca içeriden kaynaklı olmayıp, Yunan ve İngilizler de dağıttıkları broşürlerle, halkı Milli Mücadele aleyhine kışkırtmaya çalışıyorlardı. Bu konuda Askerlik şubelerinin raporları hakkında bkz., Köstüklü, *Şifre-i Mevrude Defteri*, s. 42- 44.

35 *Giden Evrak Defteri*, s. 50, belge nu: 374.

36 *Giden Evrak Defteri*, s. 53, belge nu: 355.

37 *Giden Evrak Defteri*, s. 36, belge nu: 453.

38 *Giden Evrak Defteri*, s. 56, belge nu: 348.

Her ne kadar, bölgedeki isyan bastırılmış ise de yine de gerekli görülen bazı kazalarda tedbir olarak kuvvetler bulunduruluyordu. 15 Aralık 1920 itibarıyla Kalem bölgesinde mevcut durum şöyle idi; Karahisar, Sandıklı, Bolvadin, Akşehir şubelerinde Kuvâ-yı Tedibiye ve Kuvâ-yı Milliye yoktur. Sâbık Ilgın Kuvâ-yı tedibiye Kumandanı Yarbay Osman tarafından 1 ay süre ile Aziziye'ye (Emirdağ'a) gönderilen Kara Ahmet müfrezesinden 120 nefer Karahisar'a hareket etmeleri emredilmiş olup bunun dışında Aziziye'de tedip kuvveti ve Kuvâ-yı Milliye bulunmuyordu. Yalvaç'ta ise, Kuvâ-yı Tedibiye Kumandanı, Demirci Mehmet Efe'nin adamı Şakir Efendi'nin emrindeki 15 neferlik müfrezenin bir kısmı ile Kuvâ-yı Milliyeden 30 neferlik bir müfreze jandarmanın emrinde idi. Karaağaç'ta ise Kuvâ-yı Tedibiye ve Kuvâ-yı Milliye efradı olmayıp, kaza Kaymakamı'nın emrinde 34 neferden ibaret bir müfreze ile Demirci tarafından gönderilen Iraklı Mevlüt Efe müfrezesi bulunuyordu³⁹. Görüleceği üzere, 15 Aralık itibarıyla Yalvaç ve Karaağaç'ta ihtiyaten kuvvet bulundurulurken, bunlar dışındaki kazalarda asayiş sağlanmış veya şimdilik tehlike bertaraf edilmiş olmalı ki kuvvet bulundurulmaya ihtiyaç duyulmamıştır.

1921 Ocak ayından itibaren cephedeki hareketliliğin yoğunlaşması ile birlikte, Kalem bölgesinde firar hadiseleri ve buna bağlı eşkıya faaliyetlerine zaman zaman rastlanıyordu. Bu cümleden olmak üzere, Aralık sonu veya Ocak (1921) başında içinde firarilerin de bulunduğu bir eşkıya grubu Kozağaç köyünü bastı⁴⁰. Akşehir - Ilgın güzergâhında bazı eşkıyanın faaliyetlerinin duyulması üzerine, Bizzat Kalem Reisi Yarbay Kadri Bey, maiyetine bir kısım kuvvet alarak eşkıyanın yakalanması için 1 Ocak 1921 günü Ilgın istikametine hareket etti. Ilgın Kaymakamlığı ile Askerlik şubesine de bu konuda bilgi verilerek tedarik edecekleri kuvvet ile Kadri Bey'e destek vermeleri istendi⁴¹.

3- Sonuç

Yukarıdaki gelişmelerden açıkça anlaşılacağı üzere; 1920 yılı son çeyreği, TBMM ve Milli Mücadele'yi yürütenler açısından oldukça zor aylar olmuştur. TBMM'nin otoritesini tesis etmesinden endişelenen başta İtilaf politikasını yönlendiren İngilizler olmak üzere, onun güdümünde hareket eden Yunan işgal kuvvetleri ile Damat Ferid hükümetinin aleyhte propagandaları, Anadolu'nun diğer bazı yerlerinde olduğu üzere Akşehir Askeralma Bölge Başkanlığı mıntıkasında da asayiş olumsuz etkilemiş bulunuyordu. Bu etkenlerin yanı sıra, düzenli orduya geçiş sürecinin yarattığı bazı problemler ile cephenin asker ve lojistik destek ihtiyacının artması, aleyhte propagandalara zemin hazırladı. Özellikle asker celp ve sevk çalışmaları önlenmeye çalışılırken firarlar da bazı art niyetliler tarafından teşvik ve tahrik edildi. İlk büyük hadise 1920 Eylül son haftasında Turgut Köyü ve civar köylerinde patlak verdi. 300-400 kişilik firari gurubu güvenlik güçlerini 3-4 gün meşgul etti. Eşküyayı bastırmak için, güvenlik güçlerinin Konya'dan destek kuvvet ve ağır silahlar talep etmesi, meselenin küçümsenmeyecek boyutta olduğunu gösteriyor. Bu olaylarda, Kıllar köyü din görevlisinin de isyancıları teşvik edip onlarla beraber hareket etmesi; o günlerde, aleyhte propagandaların etkinliğini veya Milli Mücadele'nin, haklılığını ve meşruluğunu belki yeterince halka anlatılamadığı hususunu akla getiriyor. Araştırmamızın temel kaynağını

39 Giden Evrak Defteri, s. 34, belge nu: 463.

40 Giden Evrak Defteri, s. 19, belge nu: 4.

41 Giden Evrak Defteri, s. 19, belge nu: 5.

teşkil eden Askeralma Bölge Başkanlığı ve bağlı askerlik şubeleri yazışmalarında; Delibaş isyanının tesirlerini – şimdiye kadar mevcut literatürde yer almayan bilgi ve belgelerle takip etmek mümkün olmuştur. Söz konusu kayıtlarda, Delibaş isyanının; Konya- Akşehir- Emirdağ hattı ile Yalvaç, Şarkikaraağaç bölgelerindeki bütün askerlik şubelerinin asker celp ve sevk işlemleri ile firar takibi görevlerini ciddi mânâda olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Bölgedeki asayişsizlik ve eşkıya olaylarının artmasında, bazı ilçe mülkü idarecilerinin de pasifliği veya görevlerinin layıkıyla yapamaması, ilgili raporlarda belirtilmiştir. Bütün bu haricî ve dâhilî olumsuzluklara rağmen, bölgede asayişin tesisi ve TBMM'nin otoritesinin temininde Askeralma Bölge Başkanlığı ile bağlı askerlik şubelerinin cansiperane çalışmalarının çok önemli payı olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bu araştırmanın bir diğer sonucu olarak; İstiklal Savaşı'nın bir bakıma mutfağı sayılan, günümüz karşılığı ile Askeralma Bölge Başkanlıkları diyebileceğimiz Ahz-ı asker Kalem Riyasetleri ve bağlı askerlik şubelerinin yazışmalarının, Milli Mücadele tarihinin yazımında asla ihmal edilemeyecek çok önemli bir kaynak mesabesinde olduğu görülmüştür.

KAYNAKÇA

Araştırmanın temel kaynağı; 8. *Fırka ve Akşehir Ahz-ı asker Kalem Riyaseti Giden Evrak Defteri*, (Bir kopyası Nuri Köstüklü kütüphanesindedir)

Akşin, Sina, *İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele*, C.III, İstanbul, 2010.

Atatürk, Kemal, *Nutuk*, (yayına hazırlayan: Zeynep Korkmaz), *Atatürk Araştırma Merkezi yay.*, Ankara 2000.

Çavdar, Tevfik, *Milli Mücadele Başlarken Sayılarla Vaziyet ve Manzara-i Umumiye*, İstanbul 1971.

Es, Selçuk, “Konya’ya Sürülen Kara Leke Delibaş Mehmet Olayı”, *Yeni Konya Gazetesi*, 11 Haziran 1980.

Köstüklü, Nuri, *Birinci Dünya Savaşı ve Milli Mücadele Yıllarında 8. Fırka ve Akşehir Ahz-ı Asker Kalem Riyaseti Yazışmaları -1915- 1921*, Atatürk Araştırma Merkezi yay., Ankara 2020.

Köstüklü, Nuri, *Milli Mücadele’de Manisa Uşak Afyonkarahisar Konya Hattı (8. Fırka ve Akşehir Kalem Riyasetleri 1920 yılı Şifre-i Mevrude Defter)*, Atatürk Araştırma Merkezi yay., Ankara 2009.

Köstüklü, Nuri, *Milli Mücadele’de Denizli Isparta ve Burdur Sancakları*, Atatürk Araştırma Merkezi yay., Ankara 1999.

Nadi, Yunus, *Kurtuluş Savaşı Anıları*, İstanbul 1978.

Önder, Mehmet, *Milli Mücadelede Konya Delibaş Hadisesi*, Konya 1953.

Özalp, Kazım, “Kâzım Özalp Anlatıyor”, *Yakın Tarihimiz*, C.II, Sayı:21, İstanbul, Temmuz 1962;

Türk İstiklal Harbi VI. Cild- İstiklal Harbinde Ayaklanmalar, Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı yay., Ankara 1974.

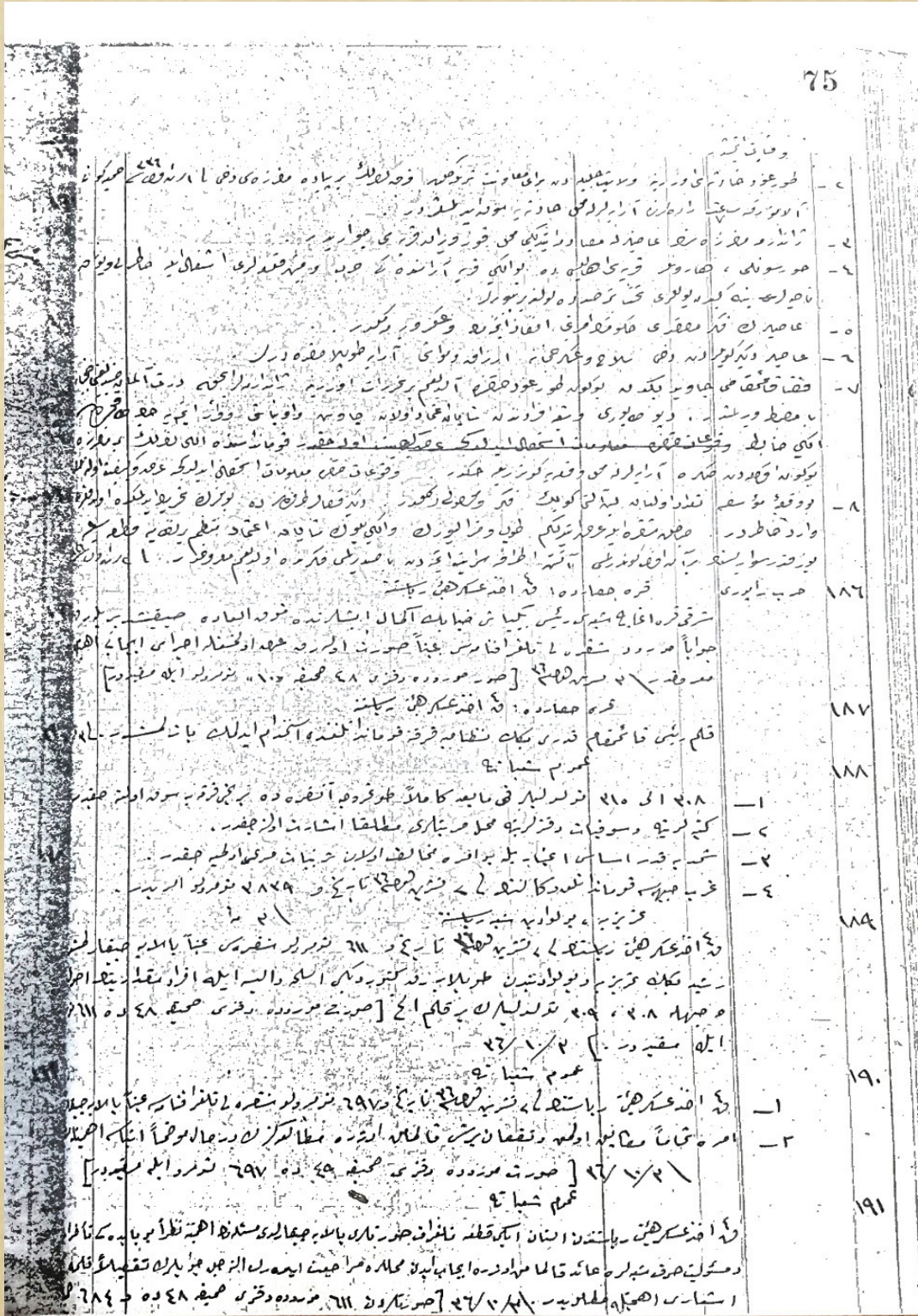
عصیان شیطانہ

قام مکرتبہ نیکو کلبہ ...
قرہ حصارہ : ...
قشرون طوبیلا ...
قرہ حصارہ : ...
قرہ حصارہ : ...
قرہ حصارہ : ...
قرہ حصارہ : ...
قرہ حصارہ : ...
قرہ حصارہ : ...
قرہ حصارہ : ...
قرہ حصارہ : ...
قرہ حصارہ : ...
قرہ حصارہ : ...

۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰

EK. 1- Giden Evrak Defteri, S. 76, belge nu: 181- 185.

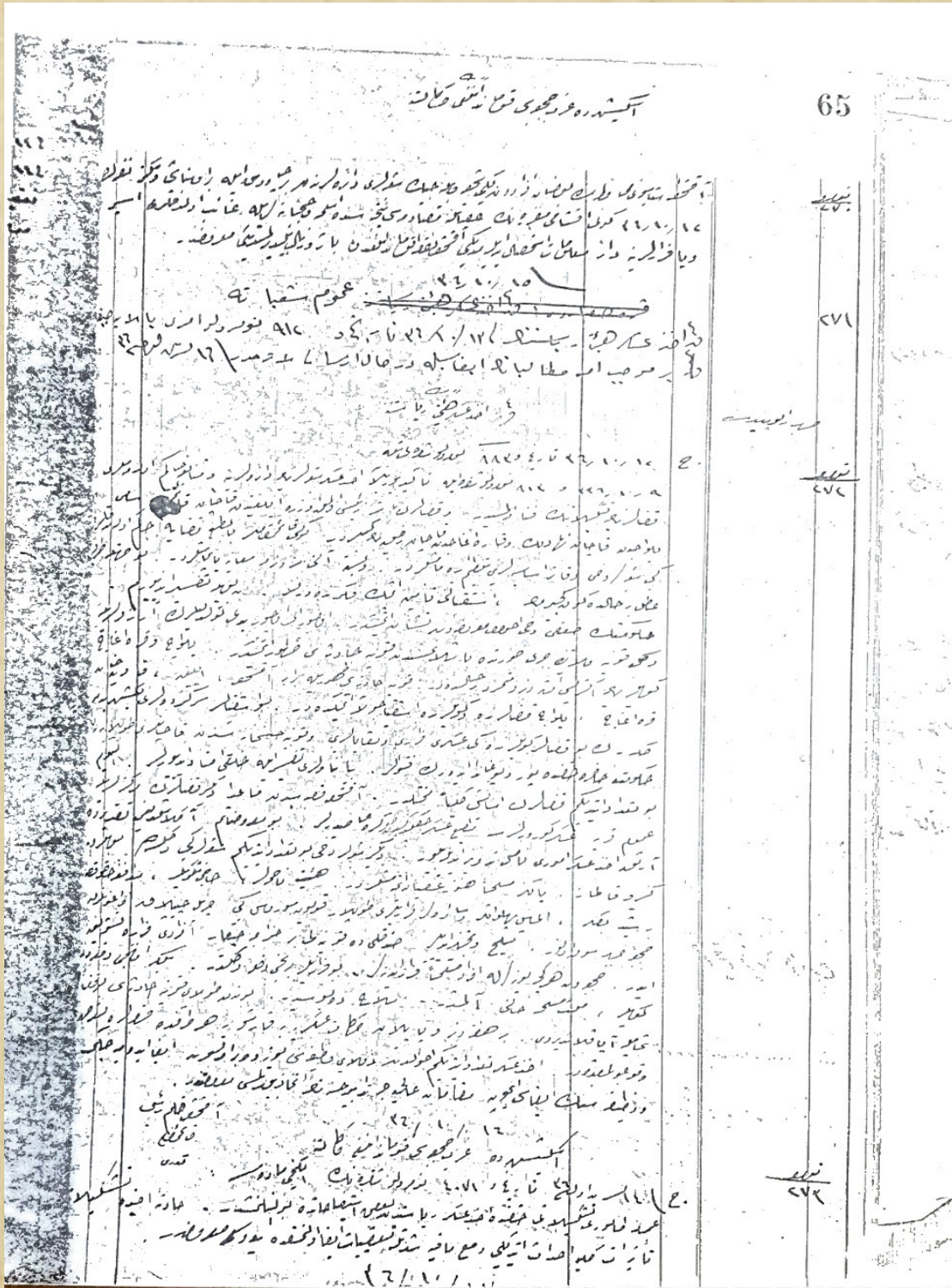

EK. 2- Giden Evrak Defteri, S. 75, belge nu: 185- 191

EK-4- Giden Evrak Defteri, s.65, Belge Nu. 272